

Innovatie

Voor het **LEI** analyseren Van Galen en Ge de innovatie in de Nederlandse land- en tuinbouw. Het percentage bedrijven dat een product- of procesvernieuwing doorvoerde is tussen 2004 en 2007 toegenomen, van iets minder dan zeven procent naar 12,7 procent. Van de bedrijven die als eerste in de sector een vernieuwing doorvoerden gaf twee derde aan dat ze experimenteren en onderzoek belangrijk vinden, terwijl van de bedrijven die vernieuwingen volgden dit maar 31 procent belangrijk vond. De belangrijkste belemmering voor innovatie is onzekerheid over regelgeving. Negen procent van de ondernemers had in 2007 een vernieuwing op het bedrijf overwogen, maar niet doorgezet. Een procent van de bedrijven was met een innovatie begonnen maar had niet doorgezet.

Galen, M. van en L. Ge (2009) *Innovatiemonitor 2008. Vernieuwing in de land- en tuinbouw ontcijferd*. LEI Wageningen rapport nr 2009-027. Wageningen: LEI.

Welvaart

Voor het **Centraal Planbureau** onderzoeken Van 't Riet *et al.* van de tien projecten die werden ingediend bij het Fonds Economische Structuurversterking in 2007 en 2008 of ze bijdragen aan de maatschappelijke welvaart. Van vijf projecten stellen de auteurs dat ze de maatschappelijke welvaart verlagen omdat de baten voornamelijk naar private bedrijven gaan, en de netto belastinginkomsten niet veel stijgen, er te veel onzekerheden over de kosten zijn of het project niet effectief is. De aanpak knooppunten rijkswegen, het actieprogramma Regionaal OV en de praktijkproef ter verbetering van de doorstroming op de ring A10 Amsterdam zijn voorbeelden van projecten die de welvaart wel verhogen. Er zijn drie projecten die met aanpassingen ook kunnen leiden tot een positief effect op de welvaart.

Riet, M. van 't, A. Verrips en P. Zwaneveld (2009) *Beoordeling projecten ICRE 2007/2008*. CPB document nr 185. Den Haag: CPB.

Pensioen

Voor het **Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt** onderzoeken De Grip *et al.* de invloed van het afschaffen van de VUT-regeling op de mentale gezondheid en het spaargedrag van werknemers die tegen hun pensioen aan zitten. De afschaffing van de VUT betekende een sterke terugval van het pensioeninkomen van degenen die na 1950 geboren zijn. De auteurs stellen dat de afschaffing sterke negatieve effecten heeft gehad op de mentale gezondheid, en dat de effecten groter zijn naarmate de geboortedatum dichterbij 1950 ligt. Degenen die benadeeld werden door de verandering bleven over het algemeen langer werken en gingen meer sparen.

Grip, A. de, M. Lindeboom en R. Montizaan (2009) *Shattered dreams: the effects of changing the pension system late in the game*. ROA research memorandum nr 2009/3. Maastricht: ROA

Vlaktaks

Het **Wetenschappelijk Instituut voor het CDA** doet een voorstel voor een vlaktaks: een belastingpercentage dat constant blijft, onafhankelijk van de hoogte van het inkomen. Volgens het instituut levert dit vooral efficiëntiewinsten op in de belastingbetaling, omdat bedrijven dan belasting over de gehele loonsom kunnen betalen, in plaats van dat zij dit voor elke individuele werknemer moeten bijhouden. Ook wordt het volgens het instituut makkelijker voor de belastingdienst. Inkomensherverdeling kan bereikt worden door arbeidskortingen voor individuen en huishoudens in te voeren. Het instituut denkt dat een vlaktaks van minder dan 33,5 procent genoeg is om de huidige collectieve uitgaven te financieren.

Wetenschappelijk Instituut voor het CDA (2009) *Een sociale vlaktaks*. Den Haag: CDAWI.

Straf

Voor het **Center for Research in Experimental Economics and Political Decision-making** voeren Abbink en Herrmann een spel uit waarbij twee spelers evenveel geld krijgen, maar waarbij ze tegen een kleine vergoeding de helft van het geld van de ander kunnen vernietigen. In dit spel vernietigde 10,8 procent van de deelnemers de helft van de vergoeding van de ander. In een tweede spel was er ook een derde kans dat het geld van de tweede speler sowieso vernietigd werd, waardoor de tweede speler niet wist of de ander zijn geld had vernietigd of dat het toeval was. In dit spel bleek 25,8 procent van de deelnemers de vergoeding van de ander te halveren. De auteurs stellen dat deelnemers minder morele problemen hebben om een ander te straffen als er een kans is dat de ander toch zijn geld verliest zonder erachter te komen.

Abbink, K. en B. Herrmann (2009) *The moral costs of nastiness*. Amsterdam: CREED.

Ondernemerschap

Voor het **EIM** geven Hessels *et al.* aan wat de mate van ondernemerschap in de Nederlandse economie is en vergelijken ze deze zowel in de tijd als met andere landen. Ten opzichte van 2001 is het percentage starters van de volwassen bevolking gestegen van 4,9 naar 5,2 procent. Ten opzichte van het buitenland blijft dit percentage achter: het is lager dan zowel het gemiddelde van 5,9 procent in de EU als de 7,1 procent in de OESO. Om het ondernemerschap verder te stimuleren stellen de auteurs dat de opportuniteitskosten van ondernemerschap omlaag moeten, bijvoorbeeld door het pensioenstelsel verder te individualiseren.

Hessels, J., C. Hartog en S. Wennekers (2009) *Global entrepreneurship monitor 2008, the Netherlands*. Zoetermeer: EIM.

SINDS 1916

Aandeelhoudersactivisme

Voor het **Tilburg Law and Economics Center** onderzoeken Cziraki *et al.* wat het effect is van aandeelhouders die officiële voorstellen aan het management doen, bijvoorbeeld over de hoogte van het salaris van de CEO. Ten opzichte van de Verenigde Staten en het Verenigd Koninkrijk komen voorstellen van de aandeelhouders relatief minder voor op het vasteland van Europa, maar zijn de voorstellen juridisch bindender. Over het algemeen zorgt een voorstel vanuit de aandeelhouders voor een positief effect op de aandelenprijs. Dit geldt alleen niet voor bedrijven die slecht presteren en een lage marktwaarde hebben ten opzichte van de activawaarde.

Cziraki, P., L. Renneboog en P. Szilagyi (2009) *Shareholder activism through proxy proposals: the European perspective*. TILEC discussieartikel nr 2009-019. Tilburg: TILEC.

Ziekteverzuim

Voor het **Centraal Bureau voor de Statistiek** stellen Mol en De Vries op grond van de Nationale Enquête Arbeidsomstandigheden dat werknemers die veel zelfstandigheid genieten en steun ontvangen van collega's en leidinggevendenden het minst werk verzuimen wegens ziekte. Van alle werknemers valt 57 procent in deze categorie. Gemiddeld meldden werknemers zich in 2007 4,2 procent van de werkdagen ziek. Drie procent van de werknemers ervaart een hoge werkdruk, en weinig autonomie en sociale steun. Zij verzuimen daarom het vaakst, en wel 7,6 procent van de werkdagen.

Mol, M. en J. de Vries (2009) *Ziekteverzuim het laagste bij werknemers met een hoge mate van autonomie en veel steun van collega's en leidinggevendenden*. In: CBS (red.) *Sociaaleconomische trends. Statistisch kwartaalblad over arbeidsmarkt, sociale zekerheid en inkomen. Tweede kwartaal 2009*. Den Haag: CBS.

Overname

Bandick en Görg onderzoeken voor het **Centre for Economic Policy Research** wat de relatie is tussen de overname van een bedrijf door een buitenlandse multinational en de leeftijd die bedrijven halen. Hiervoor gebruiken de auteurs een Zweedse dataset van 1993 tot 2002. Volgens de auteurs zorgt de overname door een buitenlandse multinational ervoor dat het bedrijf langer bestaat, maar alleen als het bedrijf voor de overname al exporteerde. De effecten van de overname zijn groter wanneer de overnemende multinational in een andere sector opereert dan het bedrijf dat overgenomen wordt.

Bandick, R. en H. Görg (2009) *Foreign acquisition, plant survival, and employment growth*. CEPR discussieartikel nr 7329. Londen: CEPR.

SINDS 1916

Krediet

Voor het **European Banking Center** onderzoeken Dell'Ariccia *et al.* de relatie tussen de eisen voor lenen bij kredietverstrekkers en de stijging van het aantal kredietverstrekkers en veranderingen in de marktstructuur in de Verenigde Staten tussen 2000 en 2006. De kredietafwijzingen als ratio van de goedgekeurde leningen daalde in regio's met veel kredietaanvragen, in regio's met meer toetreders van nieuwe kredietverschaffers en waar er meer leningen werden verkocht via derde partijen. Als het logaritme van kredietaanvragen stijgt met een procent daalt de afwijzingsratio met 0,017 procent. De afwijzingsratio daalde ook door de stijging van de huizenprijzen. Als de huizenprijs apprecieert met een procent daalt de afwijzingsratio met 0,234 procent.

Dell'Ariccia, G., D. Igan en L. Laeven (2009) *Credit booms and lending standards: evidence from the subprime market*. European Banking Center discussedocument nr 2009-14S. Tilburg: EBC.

Mortaliteit

Voor **Netspar** onderzoeken Van Kippersluis *et al.* de causaliteit tussen onderwijs en sterfte. In 1928 werd het verplichte aantal jaren school voor kinderen verhoogd van zes naar zeven jaar en de auteurs gebruiken gegevens van na deze wetwijziging om een relatie aan te tonen na de leeftijd van tachtig jaar. Een extra jaar school verkleint de kans op sterfte tussen de leeftijden 81 en 88 jaar met meer dan twee procentpunt vergeleken met het basisscenario van vijftig procent. Bij de kinderen die nog een extra zeven jaar naar school gingen en de middelbare school afrondden, verkleint de kans op sterfte tussen de leeftijden 81 en 88 jaar met zestien tot negentien procentpunt.

Kippersluis, H. van, O. O'Donnell en E. van Doorslaer (2009) *Long run returns to education: does schooling lead to an extended old age?* Netspar discussedocument nr 04/2009-014. Tilburg: Netspar.

Crisis

Voor het **Tinbergen Instituut** analyseren McAleer *et al.* de invloed van Bazel II op het risicomanagement. Vanwege Bazel II kunnen banken nu hun eigen risicomodel hanteren. Aan de hand van schattingen op basis van het verleden wordt bepaald hoe groot het risico is, en hiermee worden minimale kapitaal-eisen bepaald. Banken kunnen hierbij zelf kiezen of zij veel risico willen, of juist weinig. Veel risico impliceert dat de kans op verliezen en daardoor strengere kapitaal-eisen in de volgende periode groter wordt. Volgens de auteurs is het voor de banken het best om een risicostrategie te kiezen met een gemiddeld risico, zodat er geen maximale kapitaalreserves aangehouden hoeven te worden, en er weinig overschrijdingen zijn.

McAleer, M., J.-A. Jiménez-Martín en T. Perez Amaral (2009) *Has the Basel-II accord encouraged risk management during the 2008-2009 financial crisis?* Tinbergen Instituut discussieartikel nr 09-039. Rotterdam: TI.